

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD URBANISTYCZNY PRZEDMIEŚCIA
WODNEGO Z UL. KOLEJOWĄ I FOLWARKIEM WALLISÓW PRZY
UL. FLORIAŃSKIEJ

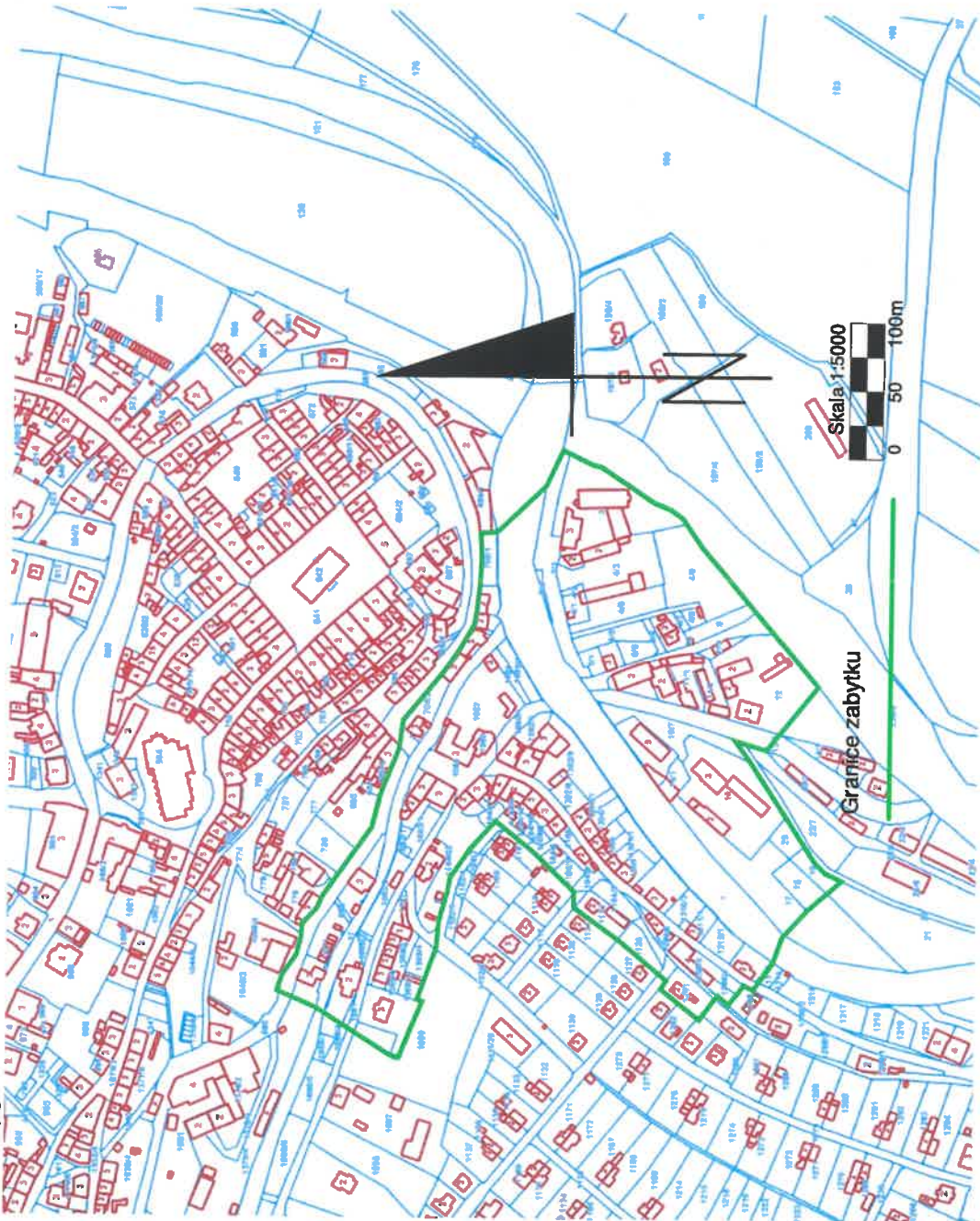
2. Czas powstania

XIX w.

3. Miejscowość

BYSTRZYCA KŁODZKA

9. Materiały graficzne



4. Adres (ulica, nr posesji)

UL. FLORIAŃSKA, UL.
KOLEJOWA, UL. GÓRNA

5. Przynależność administracyjna

województwo: DOLNOŚLĄSKIE

powiat: KŁODZKI

gmina: BYSTRZYCA KŁODZKA

6. Współrzędne geograficzne

50° 17' 43.932" N 16° 39' 1.431" E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE
USŁUGOWE

8. Stan zachowania

4

NAZWY: Havelswerde, Habelschwerde, Bystrice, Habelschwerdt

HISTORIA: Bystrzyca Kłodzka dysponowała ograniczoną powierzoną z uwagi na otaczające ją mury miejskiej. W związku z tym dość szybko zaczęły rozwijać się wokół niej przedmieścia służące m. in. biedniejszym mieszkańcom okolic, jak również rzemieślnikom. W południowej części, za tzw. Bramą Wodną (od której wzięło swoją nazwę Przedmieście Wodne) ufundowano szpital (ok. 1381 r.) pod wezwaniem św. Antoniego; niedługo później powstał kościół pw. Jana Nepomucena wzmiankowany w 1400 r. (wtedy pw. NIMP), powstały z fundacji braci Glubosów; został zniszczony w 1634 r. i odbudowany. Kolejno spłonął najprawdopodobniej w 1823r., jednak już w 1833 r. został ponownie wzniesiony w obecnej formie. Wzmiankowany Szpital został rozbudowany w 1803 i powiększony o lazaret garnizon. Wraz z kościołem spłonął w pożarze w 1823 r.; odbudowany w latach 1824-26, a kolejno rozbudowany w 1911 r. Obecnie pełni funkcję Domu Pomocy Społecznej. W XVIII w. stanął niedaleko od założenia szpitalnego zachowany do dziś murowany młyn szachulcowy, przebudowywany w XIX i XX w. We wschodniej części przedmieścia natomiast usytuowany jest folwark rodziny von Wallis, powstały najprawdopodobniej w jeszcze w XVII w. oraz rozbudowany w XIX i XX w. – w jego skład wchodził dom mieszkalny oraz budynek gospodarczy wraz z przejazdem bramnym. Miasta zaczęło rozbudowywać się na tym terenie przede wszystkim w XIX wieku, w związku z podłączeniem do Bystrzycy Kłodzkiej linii kolejowej. Zabudowę przedmieścia stanowią budynek mieszkalne o prostej formie ze szczytkowym detalem. Ukształtowany historycznie układ przedmieścia jest dobrze zachowany z widocznymi głównymi traktami oraz zabrytkowymi historycznymi budynkami.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

9 sierpnia 2023 r.

Adamina Modrzejewska



ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	BYSTRZYCA KŁODZKA	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	BYSTRZYCA KŁODZKA	HISTORYCZNY UKŁAD URBANISTYCZNY PRZEDMIĘCIA WODNEGO Z UL. KOLEJOWĄ I FOLWARKIEM WALLISÓW PRZY UL. FLORIAŃSKIEJ	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	KŁODZKI		
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE		

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- zatrącenie historycznie ukształtowanego przedmięcia
- zatrącenie historycznych budynków z powodu ich nieużytkowania
- przebudowa budynków niezgodna ze standardami konserwatorskimi
- zatrącenie historycznie ukształtowanych ścieżek i traktów

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- prace remontowe i modernizacyjne przy historycznej zabudowie należy prowadzić z zachowaniem i poszanowaniem oryginalnej substancji zabytkowej
- zachowanie i uzupełnienie historycznie ukształtowanej zieleni
- rozbudowa z poszanowaniem historycznego ukształtowanego układu przedmięcia
- budowa nowych obiektów z zastosowaniem materiałów występujących w budownictwie lokalnym oraz z zachowaniem cech charakterystycznych dla Kotliny Kłodzkiej
- prace przy obiektach zabytkowych należy prowadzić w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Barthik K., *Bystrzyca Kłodzka*, Wrocław 1992.

Ruchniewicz M., Rosik S., Wiszewski P., *Bystrzyca Kłodzka. Zarys rozwoju miasta na przestrzeni wieków*, Łódź 2018.

Kartografia

Messtischblatt Habelschwerdt 5765, ok. 1936 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

9 sierpnia 2023 r.

Adamina
Modrzejewska

